

Oppstart av prosjektet
Samhandling for bedre tannhelsetjeneste til
hjemmeboende pasienter – CORAL:

Hjemmeboende pasienter kartlegges, for å bedre tjenestetilbudet

Tannhelsetjenester til eldre hjemmeboende pasienter får oppmerksomhet i prosjektet som nylig fikk bevilgning fra Forskningsrådet. Målet med prosjektet som starter opp denne høsten er å få frem ny kunnskap både om behovet for tjenestene til denne gruppen, og om hvordan en best organiserer dem.

 ELLEN BEATE DYVI

Prosjektet er tverrfaglig, med mange samarbeidspartnere både i inn- og utland, og skal pågå i fem år. Norges forskningsråd (NFR) har bevilget 12 millioner kroner gjennom programmet *Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester, HELSEVEL.*

Tidende møter prosjektleder professor Ragnhild Hellesø fra Institutt for helse og samfunn (HELSAM), Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo samt forskningsleder Vibeke Ansteinsson og seniorforsker Ewa Hovden ved Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ), som er hovedsamarbeidspartner i prosjektet. Forskerne forteller at prosjektet består av fire komponenter, eller arbeidspakker. Den første er kartlegging, med oppstartsdato 1. november 2020.

160 brukere, over 65 år og med samtykkekompetanse, som mottar kommunale helse- og omsorgstjenester inviteres til å delta i prosjektet. Deltakerne skal rekrutteres fra tre kommuner, Hamar, Drammen og Indre Østfold. Brukerne skal få besøk av forskere som skal intervjuer dem om selvpoplevd tannhelse, symptomer, tannpuss- og tannlegebesøksvaner samt oral og generell helse relatert

livskvalitet. Opprinnelig var det også planlagt en tannhelseundersøkelse enten hjemme eller ved nærmeste offentlige tannklinikk, men denne delen av prosjektet er satt på vent grunnet covid-19-pandemien.

– Vi vet lite om tannhelsen til denne pasientgruppen, det vil si de som er over 65 år, og som mottar hjemmesykepleie. Vi vet imidlertid at kun mellom 20 og 30 prosent av dem får tannhelsetjenester gjennom Den offentlige tannhelsetjenesten. Vårt inntrykk er at tenner får lite oppmerksomhet i hjemmetjenesten. Dette kan gå utover tannhelsen til de eldre hjemmeboende pasientene, hvis de ikke har andre som følger opp. Dette mener vi det er helt nødvendig å få et annet og bedre system på, forteller prosjektlederen og forskerne ved TkØ.

I prosjektet CORAL er hovedmålet å utvikle ny kunnskap om behov for og organisering av tannhelsetjenester til eldre hjemmeboende pasienter. Dette fordi god tannhelse har stor betydning for vår generelle helse og livskvalitet livet ut.

Mange eldre som får kommunale hjemmetjenester får ikke den tannhelsetjenesten de trenger, fordi samhandlin-

Sentrale personer i CORALprosjektet: Bak, fra venstre: Post doc. Silje Havrevold Henni, Institutt for helse og samfunn (HELSAM), Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo, prosjektleder professor Ragnhild Hellesø, Institutt for helse og samfunn (HELSAM), Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo, forskningsleder Vibeke Ansteinsson, TKØ og seniorforsker Ewa S. Hovden, TkØ. Foran, fra venstre: Seniorforsker Rasa Skudutyte-Rysstad og PhD-stipendiat Hero Ibrahim Hassan.

gen mellom ulike nivåer og profesjoner er utilstrekkelig. Konsekvenser av dette kan være udekket behandlingsbehov, som kan føre til alvorlige infeksjoner, store smerter og dårlig ernæring. De hjemmeboende pasientene trenger samordnede og koordinerte tjenester, hvor gode tannhelsetjenester er viktig del av tjenesteforløpet.

– Vi skal derfor identifisere hva som hemmer og hva som fremmer helsetjeneste samt utvikle og teste en vitenskapelig modell, som sikrer forsvarlig helsetjeneste og bedre samhandling mellom tannhelsetjenesten og helse- og omsorgstjenesten, sier de tre forskerne.

Ny modell for samhandling

I prosjektets fase to, også kalt Arbeidspakke 2, skal det utvikles en ny modell for samhandling. Dette er tenkt gjennomført i tidsrommet 2021–2023. Arbeidspakke 3 dreier seg om evaluering av verktøyet eller modellen, som er utviklet i fase to. Fase tre skal foregå i tidsrommet 2023–2025. De tre første arbeidspakkene er altså kronologiske, mens Arbeidspakke 4 som omhandler kommunika-

sjon med interessenter og allmennheten samt formidling til vitenskapelige miljøer pågår fra ende til annen, gjennom hele prosjektperioden.

– Vi har gjort mye forarbeid for å komme dit vi er i dag, forteller de tre videre. Utviklingen av prosjektet startet i 2016. Og da de fikk midler fra NFR våren 2020, var det etter andre gangs søknad. Dette er en vanlig prosess i store forskningsprosjekter. Det utvikles en idé i ett miljø, som deles med andre miljøer, der en ser at det kan være mulige samarbeidspartnere. Ideen videreutvikles, og det søkes midler. En får avslag, og jobber videre med prosjektutviklingen, helt til man er i mål.

Nå var tiden inne, og denne gangen var det altså et stort prosjekt som vil se på tannhelsen til eldre som vant frem i konkurranse med mange andre, som ett av prosjektene NFR valgte å satse på. Ved siden av de 12 millionene fra NFR gjennom HELSEVEL, er det en betydelig egenandel fra de involverte institusjonene. I tillegg har NFR bevilget penger til en stipendiat gjennom ordningen offentlig sektor-PhD, som jobber i arbeidspakke 1 i prosjektet.